DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
30. marts 1993 *

I sag C-168/91,

angående en anmodning, som Amtsgericht Tübingen (Forbundsrepublikken Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Christos Konstantinidis,

mod

1) Stadt Altensteig, Standesamt

2) Landesratsamt Calw, Ordnungsamt,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 5, 7, 48, 52, 59 og 60 i EØF-traktaten,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.N. Kakouris, og dommerne G.F. Mancini, F.A. Schockweiler, M. Diez de Velasco og P.J.G. Kapteyn,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— den tyske regering ved Ministerialrat E. Röder og Regierungsdirektor C.-D. Quassowski, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

* Processprog: tysk.

— den græske regering ved juridisk statskonsulent D. Raptis, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent D. Gouloussis, som befuldmægtiget, bistået af R. Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 29. oktober 1992 af Christos Konstantinidis, af den tyske regering, den græske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. december 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 27. juni 1991 indgået til Domstolen den 1. juli 1991 har Amtsgericht Tübingen (Forbundsrepublikken Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikel 5, 7, 48, 52, 59 og 60.

2 Spørgsmålene er rejst i en sag, hvorunder Christos Konstantinidis har sagsøgt Stadt Altensteig, Standesamt, og Landratsamt Calw, Ordnungsamt.

3 Sagsøgeren i hovedsagen er græsk statsborger og bor i Altensteig (Forbundsrepublikken Tyskland). Dér arbejder han som massør og kurbademester (»medizini-

scher Bademeister«) som selvstændig erhvervsdrivende. Ifølge hans græske fødselsattest er hans fornavn Χρήστος og efternavn Κωνσταντινίδης.

4 Den 1. juli 1983 indgik Konstantinidis ægteskab ved Standesamt Altensteig. I ægteskabsregisteret blev hans navn indført med skrivemåden »Christos Konst*adi*nidis«. Den 31. oktober 1990 begærede han over for Standesamt Altensteig berigtigelse af sit efternavn i ægteskabsregisteret, således at »Konst*adi*nidis« blev erstattet med »Konst*anti*nidis«, da denne skrivemåde for tysksprogede angav den korrekte græske udtale af hans navn så nøjagtigt som muligt, og da hans navn desuden var omskrevet til latinske skrifttegn på denne måde i hans græske pas.

5 Da sagsøgerens navn skal være angivet i ægteskabsregistret på samme måde som angivelsen i hans fødselsattest, lod den for sådanne berigtigelser kompetente myndighed, Amtsgericht Tübingen, fødselsattesten oversætte. Omskrivningen af navnet skete — i henhold til de gældende administrative bestemmelser og de øverste tyske retsinstansers faste praksis — ved hjælp af ISO-norm 18, som skal anvendes i henhold til artikel 3 i konventionen af 13. september 1973 om angivelse af for- og efternavne i folkeregistrene (*Bundesgesetzblatt* 1976 II, s. 1473, herefter benævnt »konventionen«), og som bestemmer, at der skal foretages en translitteration. For Forbundsrepublikken Tysklands vedkommende trådte konventionen i kraft den 16. februar 1977 (*Bundesgesetzblatt* 1977 II, s. 254); Den Hellenske Republik tiltrådte konventionen i 1987. Ved anvendelse af ISO-norm 18 bliver sagsøgerens navn med latinsk skrivemåde til »Hréstos Kónstantinidés«.

6 Sagsøgeren protesterede mod denne omskrivning over for Amtsgericht Tübingen, idet han anførte, at udtalen af hans navn herved blev forvrænget.

7 Landratsamt Calw, som er tilsynsmyndighed for Standesamt Altensteig, begærede på sin side ægteskabsregisteret berigtiget således, at sagsøgerens navn i overensstemmelse med ISO-norm 18 skrives »Hréstos Kónstantinidés«.

8 Amtsgericht Tübingen fandt, at sagen rejste spørgsmål om fortolkning af fællesskabsretten, og har besluttet at forelægge Domstolen følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

»1) Udgør det — i strid med artikel 5 og 7 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab — en krænkelse af de rettigheder, der tilkommer en arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende fra en af De Europæiske Fællesskabers medlemsstater, jf. artikel 48, 52 og 59 ff. i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, at han i en anden medlemsstat bliver tvunget til mod sin udtrykkelige vilje at lade sit navn indføre i værtslandets folkeregister med en skrivemåde, som ikke er i overensstemmelse med en fonetisk omskrivning, men medfører, at udtalen af navnet bliver ændret og skæmmet?

I det konkrete tilfælde er der tale om, at det græske navn Christos Konstantinidis (direkte fonetisk omskrivning) bliver til navnet 'Hréstos Kónstantinidés'.

2) Gøres der herved indgreb i den i henhold til artikel 52, 59 og 60 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab gældende etableringsfrihed og adgang til fri udveksling af tjenesteydelser?«

9 Hvad nærmere angår de faktiske omstændigheder i hovedsagen, de relevante bestemmelser samt de indlæg, der er indgivet for Domstolen, henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

10 Indledningsvis bemærkes, at det fremgår af forelæggelseskendelsen, at sagsøgeren i hovedsagen er græsk statsborger og arbejder som massør og kurbademester som selvstændig erhvervsdrivende.

11 Det lægges herefter til grund, at den forelæggende retsinstans med begge sine spørgsmål i det væsentlige ønsker oplyst, om traktatens artikel 52 skal fortolkes

således, at den er til hinder for, at navnet på en græsk statsborger, der har etableret sig i en anden medlemsstat for dér at udøve et erhverv som selvstændig erhvervsdrivende, indføres i denne stats civilstandsregistre med en skrivemåde, der ikke er i overensstemmelse med en fonetisk omskrivning, men medfører, at udtalen af navnet bliver ændret og skæmmet.

12 Ved besvarelsen af dette spørgsmål skal det erindres, at traktatens artikel 52, således som Domstolen gentagne gange har fastslået, er en af Fællesskabets grundlæggende regler. Med hensyn til etableringsretten indebærer artiklen, at statsborgere fra andre medlemsstater skal sidestilles med landets egne statsborgere, idet den forbyder al forskelsbehandling på grundlag af nationalitet i henhold til nationale love, administrativt fastsatte bestemmelser eller forvaltningspraksis (jf. dom af 18.6.1985, sag 197/84, Steinhauser, Sml. s. 1819, præmis 14).

13 Det skal derfor undersøges, om nationale bestemmelser, i henhold til hvilke en græsk statsborgers navn skal omskrives til latinsk skrift i etableringslandets civilstandsregistre, stiller denne statsborger i en retlig eller faktisk situation, som er ufordelagtig i forhold til den situation, der under de samme omstændigheder gælder for en statsborger i denne medlemsstat.

14 Det skal herved bemærkes, at det ifølge traktaten ikke er forbudt at omskrive et græsk navn til latinske skrifttegn i civilstandsregistrene i en medlemsstat, som benytter det latinske alfabet. Det tilkommer følgelig denne medlemsstat at fastsætte de nærmere bestemmelser om omskrivningen ved lov eller administrativt og i henhold til de regler, som er fastsat i internationale konventioner om civilstandsspørgsmål, som staten har tiltrådt.

15 Sådanne bestemmelser skal kun anses for at være uforenelige med traktatens artikel 52, såfremt anvendelsen af dem medfører sådanne ulemper for en græsk statsborger, at det faktisk indskrænker den frie udøvelse af etableringsretten, som den nævnte artikel sikrer ham.

16 Dette er tilfældet, såfremt det i henhold til etableringslandets lovgivning pålægges en græsk statsborger ved udøvelsen af sit erhverv at anvende en skrivemåde for sit navn, som følger af translitterationen i civilstandsregistrene, såfremt denne skrivemåde bevirker, at udtalen forvanskes, og at denne forvanskning udsætter vedkommende for fare for, at hans potentielle kunder forveksler ham med en anden person.

17 Den forelæggende rets spørgsmål skal derfor besvares med, at traktatens artikel 52 skal fortolkes således, at det strider mod denne bestemmelse, at en græsk statsborger i henhold til de relevante nationale retsforskrifter tvinges til ved udøvelsen af sit erhverv at anvende en sådan skrivemåde for sit navn, at udtalen bliver ændret, og den heraf følgende forvanskning udsætter vedkommende for fare for, at hans potentielle kunder forveksler ham med en anden person.

Sagens omkostninger

18 De udgifter, der er afholdt af den tyske regering, af den græske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Amtsgericht Tübingen ved kendelse af 27. juni 1991, for ret:

Traktatens artikel 52 skal fortolkes således, at det strider mod denne bestemmelse, at en græsk statsborger i henhold til de relevante nationale retsforskrifter bliver tvunget til ved udøvelsen af sit erhverv at anvende en sådan skrivemåde for sit navn, at udtalen bliver ændret, og den heraf følgende forvanskning udsætter vedkommende for fare for, at hans potentielle kunder forveksler ham med en anden person.

Kakouris Mancini

Schockweiler Diez de Velasco Kapteyn

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 30. marts 1993.

J.-G. Giraud

Justitssekretær

C.N. Kakouris

Formand for Sjette Afdeling